

Ročník 46

Jeseníček

č. 5 / 2020-2021

ŠKOLNÍ KOLO OLYMPIÁDY Z ČESKÉHO JAZYKA

Školní kolo olympiády z českého jazyka se konalo online ve středu 25. 11. 2020 s těmito výsledky:

JMÉNO	TŘÍDA	GRAMATICKÁ ČÁST (30 b.)	SLOHOVÁ ČÁST (20 b.)	ZÍSKANÉ BODY
Erik Weber	8.	10	1	11
Jaroslav Ciesarik	8.	10	0	10
Jitka Chalupová	9.	21	15	36
Martin Spielberg	9.	6	4	10

MIKULÁŠSKÁ NADÍLKA

Mikulášská nadílka je na naší škole pěknou tradicí. Ve čtvrtek 3. prosince se proto celý první stupeň sešel na nádvoří před sochou, kam se dostavili i Mikuláš, anděl a čert. Aby si třída nadílku zasloužila, musela říct básničku. Pak každý žák dostal dárkový balíček. Mikuláš měl na sobě bíločervený kabát, anděl krásné bílé šaty a čert měl kožich, rohy, zvon a řetěz.

Napsala Laura Zelenková, V. třída

PÁR SLOV K ONLINE VÝUCE

Online výuka je celkem super. Nikdy při ní nemůžete zapomenout učebnici ani sešit. Ze začátku však bylo těžké si na online vyučování zvyknout, například na střídavé zapínání a vypínání mikrofonu. Byl jsem rád, že jsem si mohl povídat s paní učitelkou i kluky ze třídy. Jenže někteří měli s mikrofonem problémy, protože jim vypadával. A tak se zase těším do školy.

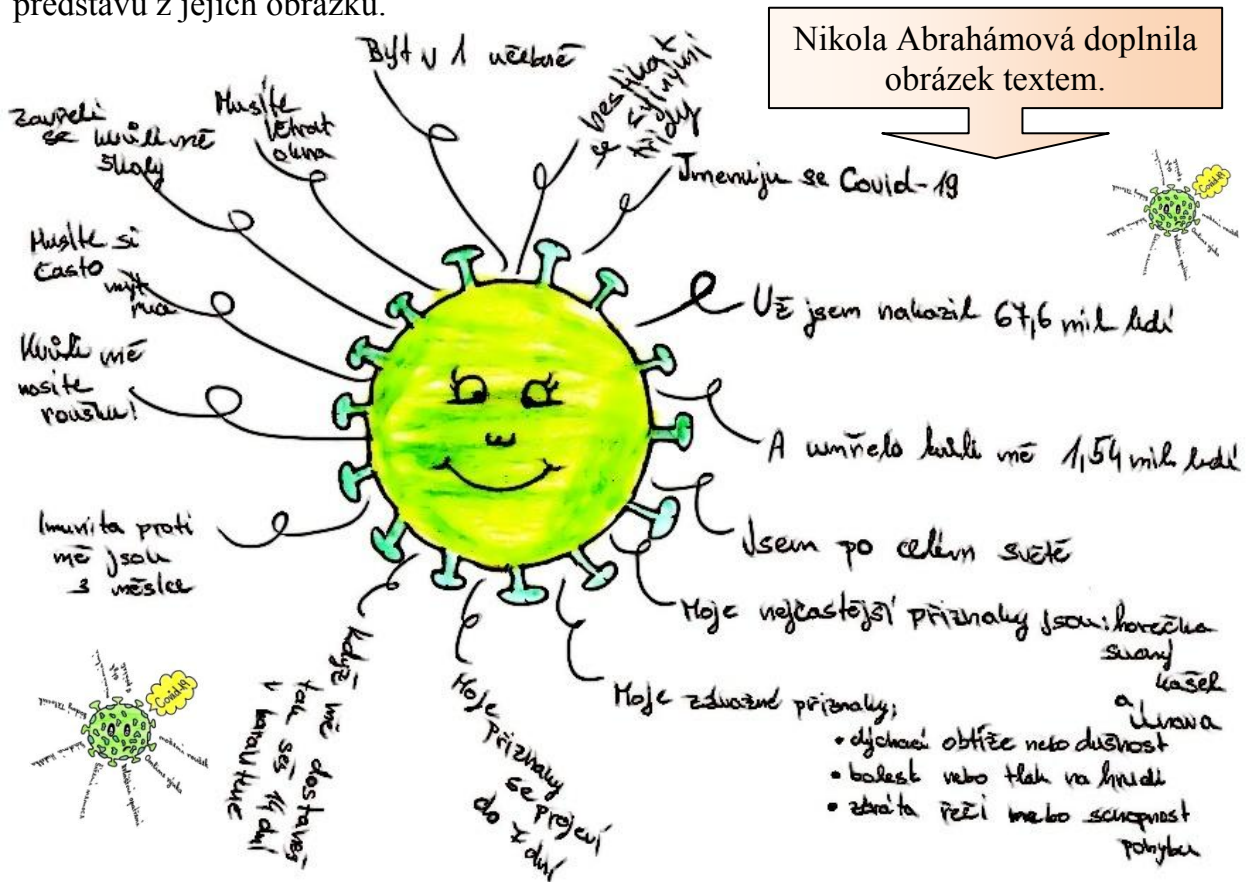
Napsal Petr Makovský, VI. třída

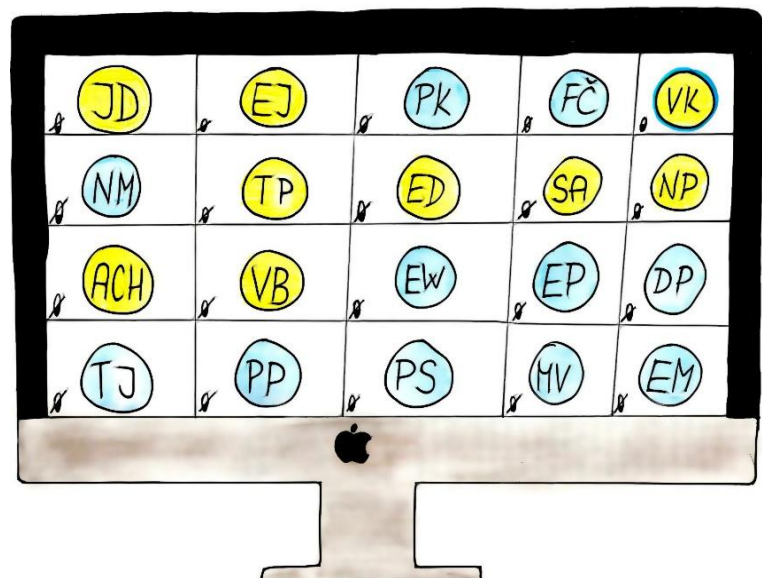
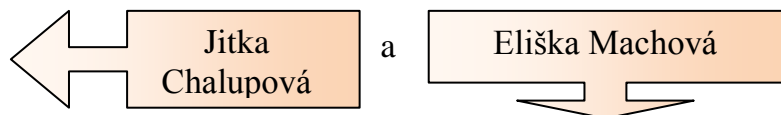
JESEŇÍČEK

COVID OČIMA ŽÁKŮ

Infekční onemocnění covid-19, způsobené koronavirem SARS-CoV-2, zasáhlo do života každého z nás. Jak ho vnímají někteří žáci osmé a deváté třídy, si uděláme představu z jejich obrázků.

Zapojení moderní techniky do distančního vyučování se stalo nezbytností. Ukázkou nám poskytly

LUCASOVA ÚLOHA

Úlohu, s níž vás chceme dnes seznámit, vymyslel v 19. století francouzský matematik Édouard Lucas (1842 – 1891).

ZADÁNÍ:

Každý den v poledne vyplouvá z Le Havru parník do New Yorku a v témž okamžiku se parník stejné společnosti vydává z New Yorku na cestu do Le Havru. V obou směrech trvá plavba přesně sedm dní.

OTÁZKA:

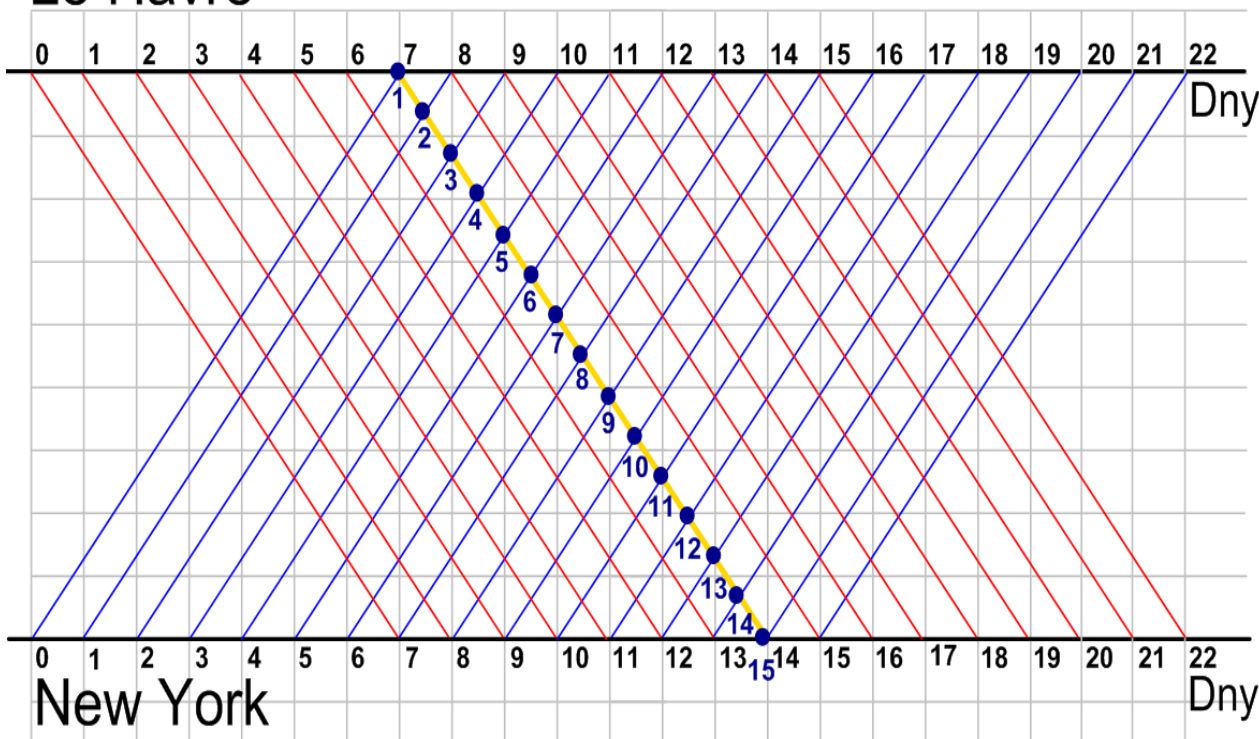
Kolik lodí své společnosti, plujících z New Yorku do Le Havru, potká parník vyplouvající z Le Havru dnes v poledne?

ŘEŠENÍ:

Ukážeme si, jak lze v tomto konkrétním příkladě nahradit složité výpočty názorným obrázkem.

Le Havre

ZÁVĚR:

Z grafického znázornění situace je patrné, že na cestě z Le Havru do New Yorku potká parník 13 parníků na moři a 2 další v obou přístavech → jeden v poledne při odjezdu z Le Havru (když právě připlul parník z New Yorku) a druhý v poledne při příjezdu do New Yorku (když právě odplul parník do Le Havru).

ODPOVĚĎ:

Celkem tedy parník potkal $13 + 2 = 15$ lodí mateřské společnosti.

VÁNOČNÍ A NOVOROČNÍ PŘÁNÍ OD BAKALÁŘŮ

Všem uživatelům webové aplikace Bakaláři je adresováno vánoční a novoroční přání od kolektivu pracovníků tohoto komunikačního systému mezi školou a rodinou. K němu se připojuje i školní časopis Jeseníček, s nímž se budeme potkávat i v novém roce 2021. Nechť to bude rok šťastný a úspěšný!

Vážení a milí uživatelé systému Bakaláři,

rok 2020 spěje ke svému konci. Na jeho začátku jsme neměli ani nejmenší tušení, před jaké zkoušky a výzvy nás postaví. Mnohé jsou zcela jistě stále před námi, přesto bychom vám rádi poděkovali. Celou situaci zvládáme společnými silami hlavně díky vaší aktivní spolupráci a komunikaci s námi.

Nyní přichází čas zastavit se, odpočinout si a nabrat sil do dalšího kolotoče školních povinností. Přejeme vám překrásný vánoční čas. Do nového roku vykročte s radostí a optimismem. Přejeme vám i vašim blízkým mnoho zdraví, štěstí a osobních i pracovních úspěchů.

Kolektiv pracovníků společnosti
BAKALÁŘI software, s.r.o.

Tady se v elektronické verzi týdeníku ŠKOLSTVÍ č. 40/2020 píše na straně 3, že šetření TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study) zjistilo, že *... za posledních dvanáct let se čeští žáci zlepšili ve všech okruzích matematiky nejvíce ze zúčastněných zemí. Za poslední čtyři roky se významně zlepšili v okruzích čísla a geometrie a v dovednosti prokazování znalostí.*

VÁNOCE, VÁNOCE PŘICHÁZEJÍ..

Základem křesťanských Vánoc (z německého Weihnachten = Svaté noci) je starý biblický příběh o narození Ježíše Krista a oslava této události. Církev časově spojila narození Spasitele se starým svátkem zimního slunovratu, symbolizujícím vítězství života nad smrtí a světla nad tmou. Do křesťanského kalendáře byly tyto svátky zařazeny roku 336 a poprvé se oficiálně slavily 25. prosince roku 354 v Římě.

STROMEK

Už staří Keltové používali při uctívání boha Slunce a věčného života ozdobený stromek. Katolická církev však ještě v 16. století považovala zdobení vánočního stromku za pohanský rituál. Nakonec se ale tento zvyk uchytil. Údajně první stromek byl ozdoben a rozsvícen v Brémách roku 1570 v domě, kde sídlil cech řemeslníků. Byla jím jedlička ověšená datlemi a kytkami z papíru. Odtud se zvyk rozšířil do celého Německa.

V Čechách se vánoční stromek poprvé rozsvítil roku 1812 v libeňské vile ředitele Stavovského divadla Jana Karla Liebicha. O třicet let později se už stromky prodávaly v Praze jako běžná věc. Nejdříve se ujaly ve městech v zámožných českých rodinách a později i ve vesnickém prostředí. Na Moravě se ovšem začaly objevovat až počátkem minulého století.

JMELÍ

Kořeny ve zvycích starých Keltů má i používání jmelí, které prý přináší štěstí, lásku a plodnost. S dekorační úlohou jmelí během vánočních svátků se poprvé setkáváme v Anglii, odkud se tato tradice dále šířila. Líbání pod jmelím pak mělo zaručit láskyplné vztahy po celý příští rok.

ZVYKY

Nejvhodnějším dnem roku pro předvídaní budoucnosti býval podle lidové víry Štědrý den (24.12.). Dodnes se v některých domácnostech rozkrajují jablka a podle tvaru jaderníku se odhaduje osud. Pokud má jaderník podobu kříže, má přijít nemoc či dokonce smrt. Naopak hvězda přináší štěstí a majetek. Také roztavené olovo, lité do vody, prý dokáže mnohé napovědět. Z tvarů ztuhlých kousků lze usuzovat na další osud. Můžeme také rozpúlit několik vlašských ořechů a do jejich prázdných skořápek připevnit nakapaným voskem nízké svíčky. Lodičky z ořechů pak necháváme plout po vodě. Komu se lodička nepotopí a vytrvale svítí, toho čeká dlouhý a šťastný život. Pokud se lodička drží při kraji nádoby, bude se její majitel po celý rok držet doma. Zamíří-li však ke středu nádoby, vydá se dotyčný do světa.

NADÍLKA

Nejočekávanější chvílí, na kterou se celý rok těší zejména děti, je Štědrý večer. Rozbalují se totiž dárky, které „Ježíšek“ nadělil pod vánoční stromeček. Kdo se navíc po celý den postí (do východu první hvězdy), uvidí jako bonus zlaté prasátko.

ŠTĚDROVEČERNÍ VEČEŘE

Štědrovečerní večeře bývala samozřejmě bohatá a měla zpravidla několik chodů. Typickým pokrmem byl kuba (kroupy s houbami), hrachová nebo čočková polévka, hubník (nákyp s houbami) a někdy se jedla také ryba. Ta však nebyla příliš oblíbená, protože platila za postní jídlo. Kapr se stal pokrmem vánočních tabulí teprve v 19. století.

KOLEDY

Neodmyslitelnou součástí Vánoc byly koledy a jímavé vánoční písně. Za celosvětově nejoblíbenější se považuje *Tichá noc, svatá noc*, která byla poprvé zpívána v roce 1818 v Oberndorfu v Salzburgu. Dnes je přeložena do 230 jazyků. Štědrý večer tradičně končí půlnoční mší, na které se zpívají koledy a již začíná samotná církevní oslava narození Ježíše Krista. Nejznámějším hudebním ztvárněním u nás je *Česká mše vánoční* od Jakuba Jana Ryby.

BETLÉMY

Rovněž betlémy dotvářejí kolorit Vánoc, i když ne už tak významně jako v minulosti. Za jejich vznikem stojí svatý František z Assisi, který v roce 1223 požádal papeže Honoria III. o svolení oslavit Vánoce novým způsobem. Do jeskyně, kterou on a jeho přátelé proměnili na kapli, přivedli živá zvířata a zinscenovali betlém, v němž pak svatý František sloužil první vánoční půlnoční mši. V Praze byl první betlém postaven pravděpodobně až v roce 1560.

DALŠÍ VÁNOČNÍ ZVYKY

- ❖ Hádat můžeme i z kávové sedliny. Malé tečky předpovídají peníze, dlouhé čáry ukazují na dalekou cestu a bílé místo uprostřed sedliny znamená dopis.
- ❖ Každý si schová do peněženky šupinku ze štědrovečerního kapra. Budou se pak u něj držet peníze.
- ❖ Svobodná dívka se v místnosti postaví zády ke dveřím a přes rameno hodí střevíc. Pokud špička ukazuje ke dveřím, znamená to, že se brzy vdá.
- ❖ Na stůl se prostírá vždy o jeden talíř víc. Co kdyby přišel nečekaný host!
- ❖ Poté, co všichni zasednou ke štědrovečerní večeři, už nesmí nikdo vstát. Říká se, že kdo vstane, ten už se příští štědrovečerní večeře nedočká...

ŘEŠENÍ HÁDANEK Z ČÍSLA 4 /2020-2021:

1.- KVÍZ – Z NAŠICH LESŮ

- 1c) Sojka obecná
 2c) Chodbičky vyhlodané v rostlinných částech brouky a larvami podkorního hmyzu
 3a) Český fousek
 4a) Z Persie
 5b) Čich
 6b) 4

$$\begin{aligned} \text{🦉} + \text{🦉} + \text{🦉} &= 30 \\ \text{🌿} + \text{🌿} + \text{🦉} &= 22 \\ \text{🌸} + \text{🌸} + \text{🌿} &= 16 \\ \text{🦉} \cdot \text{🌸} + \text{🌿} &= ? \end{aligned}$$

2.- OBRÁZKOVÉ ROVNICE

$$\text{🦉} \cdot \text{🌸} + \text{🌿} = 10 \cdot 5 + 6 = 56$$

$$\begin{aligned} \text{🦉} &= 10 \\ \text{🌿} &= 6 \\ \text{🌸} &= 5 \end{aligned}$$

3.- PODIVNÝ PŘEDMĚT → Zobrazený předmět nelze vyrobit. Jde o optický klam.

1 SUDOKU

Vylušti SUDOKU a urči součet čísel ve vyznačených polích.

				3	5		
3		2		7		9	1
6			9				
				8		2	6
	2		3			1	5
7	9		6	5		8	
1		9	7				
4	5					2	3
	3	8	4	5		6	

2 CO NEPATŘÍ DO TROJICE?

- 1a) INTERIÉR
 1b) EXTERIÉR
 1c) FOXTERIÉR
 2a) TROJÚHELNÍK
 2b) ČTVEREC
 2c) KOULE

- 3a) VÝCHOD
 3b) ZÁCHOD
 3c) ZÁPAD

- 4a) PRAHA
 4b) MORAVA
 4c) LÁBE

- 5a) MARS
 5b) JUPITER
 5c) PLUTO

3 RÉBUSY - DÍVČÍ JMÉNA

a)	$\begin{array}{c} RE \\ \hline TA \end{array}$	b)	$\begin{array}{c} 51E \\ \hline TA \end{array}$
c)	$50NK$	d)	$R+500K$